

ГИЁХВАНД МОДДАЛАР УСТИДАН НАЗОРАТ ҚИЛИШ СОҲАСИДА ҲАМКОРЛИК БЎЙИЧА ХАЛҚАРО СЕМИНАР-КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Мухтарам халқаро семинар-конференция қатнашчилари ва меҳмонлари!

Сизларни Ўзбекистон дидарида қўллаш ҳамда гиёхванд моддалар устидан назорат қилиш соҳасида ҳамкорлик бўйича халқаро семинар-конференция Тошкентда ўтказилаётганидан мамнунлигимни изҳор этишдан астойдил ҳурсандман.

Турли давлат ва халқаро ташкилотлар вакилларининг БМТнинг гиёхванд моддалар устидан назорат қилиш дастури доирасида ўтказилаётган ушбу анжуманда учрашувни ЮНДКП ҳомийлигида жаҳон ҳамжамияти мамлакатларининг ҳамкорлигини ривожлантириш ва уларнинг сай-ҳаракатларини мувофиқлаштириш йўлидаги муҳим ва ўз вақтида ташланган қадим экани шубҳасиздир.

Гиёхвандлик воситалари ва психотропик моддалар ишлаб чиқарилиши билан боғлиқ муаммолар жаҳон жамоатчилигини асосли равишда тобора ташвишлантирмоқда.

Гиёхванд моддаларнинг ноқонуний айирбоқшаниши кишиларнинг, энг аввало ешларнинг соғлиғига, ҳаётига ҳалокатли таъсир этади, ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий барқарорлик асосларига путур етказиши ҳамда халқаро доираларга уюшган жиноятчилик ва террорчилик пайдо бўлишдан муҳит яратди.

Бу муҳим муаммоларнинг ҳал этилиши минтақавий ва оламшумул даражада ҳаракатларни мувофиқлаштиришни тақозо қилади.

Биз анжуман давомида имзоланмаж ўзаро аниқлашмалар ҳиссида меҳмонларнинг минтақада ҳавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш ишига қўшган муҳим ҳисса, Марказий Осиёда Ҳавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Тошкентда ўтказилган семинар-кеңаш гуяларининг амалга оширилиши, деб баҳолаймиз.

Семинар-конференциянинг барча қатнашчилари ва меҳмонлари самарали ишлаб, уни муваффақият билан якунидаши тилашга ижозат бергайсизлар.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

«ҲАВАС» БАХШ ЭТАЁТГАН ҚУВОНЧЛАР

Тошкентдаги «Динамо» спорт мажмуининг теннис майдонларида биринчи «Ҳавас» теннис мусобақаси бошланди. Унда Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг масъул ходимлари, парламент депутатлари, вилоятлар, шаҳарлар ҳокимлари, вазирликлар, йирик корхоналарнинг раҳбарлари муҳим давлат ва ҳўжалик ишларидан қисқатгина бир муддатта «чалитган» ҳолда иштирок этинмоқда.

Мусобаканинг биринчи кўнида теннис ўйини бўйича ярим йилдан бир ярим йилгача тажрибаси бўлган иштирокчилар учрашди.

Миллий ҳавфсизлик хизматининг раиси Рустам Иноятв Бўҳоро вилояти ҳокими Мавлон Раҳмонов билан, Навоий вилояти ҳокими Ҳасан Гафоров Нукус шаҳри ҳокими Абдулбек Аметов билан учрашди.

Рустам Расулович рақиблари устидан тоғлиб чиқиб, уч имкониятдан учта ҳол тушлаган ҳолда мусобаканинг навбатдаги босқичида курашни давом эттириш ҳўқуқини қўлга киритди.

— Рустам Расулович, касбингизга доир қайси фазилатлар теннис майдонда ердан беришди?

— Масъулият тўғрисида теннис борасидagi унча катта бўлмаган тажрибамни тўла ишга солишга мажбур қилмоқда. Бу ўйин билан қанча кўп шугуллансангиз, у сизни шўнча тортиб кетаверди.

— Уйинда касбдошларингиз

кузига ташланмаган қайси жингларингиз намоён бўлмоқда?

— Менимча, эҳтирос бўлса керак. Эҳтирос ҳамма нарсани унутиб, самарали меҳнат ўтган зарур бўлган яхши кайфият ва тетиклик бахш этади. Кези келганидан фойдаланиб, шўн ҳам айтмоқчиманки, «Ҳавас» ўзбекистонликлар ўртасида тенниснинг янада оммалаштиришга ердан беради. Мамлакатимиз ҳўкумати, Президентимиз Ислом Каримов халқимизнинг саломатлиги тўғрисида жиддий ғамхўрлик қилишмоқда.

Рустам Иноятв билан таппаштаганимизда кўпчи майдонда Тошкент ҳокими Қозим Тулаганов билан Жиззах ҳокимининг биринчи ўринбосари Қомил Қобилов ўртасидаги учрашув тўғрисида. Улар иккинчи гуруҳда ўйнашмоқда. Бу гуруҳда Қомил Қобилов тоғлиб чиқди, Қозим Тулаганов эса иккинчи ўринни

олди.

— Қозим Носирович, сиз икки учрашувда тоғлиб бўлиб, биттасини ютказдингиз. Бу сиз учун қўнлиматган натижами?

— Шубҳасиз, спортда ҳар доим натижа муҳим ҳисобланади. Аммо бу мусобақада иштирок этиб, республикамизда муҳлислари қўлайиб бораётган теннисни тарғиб қилишга қўмаклашишимиз ҳам муҳимдир. Чўнки теннис одамларнинг саломатлигини мустаҳкамлабгина қолмай, маънавий камолотга, инсонлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг гўзал бўлишига ҳам ундайди.

— Теннис билан шугулланиб, теннисчиларга доир муаммоларни яхшироқ тушуниб олднгиз, дейиш мўкинми?

— Ҳа, спортнинг бу тури билан шугулланиш теннисчиларнинг бу йўлга берилиши сабабларини яхши аниқлабгина қолмай, унинг муаммоларини чуқурроқ ўрганишга ердан бери. Тошкентда истаган одамнинг барчаси теннис билан шугуллана олиши учун кўп иш қилинди, лекин янада кўп иш қилишимиз керак.

— Теннис майдонда Тошкент шаҳри ҳокими эканингизни едингизда тўтасизми?

— Йўқ, теннис майдонда кишининг бутун вужудини галабага иштирок этишга олади.

Тошкент ҳокимининг ўйини тўғрисида унинг рақиб Қомил Қобилов бундай деди:

— Қозим Носирович ракетами моҳирлик билан ишлатади, тўпни зарб билан отали, қанқон ҳаракат қилади. Хуллас, менинг галабамни тасодиф дейиш мўкин.

— Қомил Зоирович, теннис сизга нима беради?

— Теннис билан шугуллана бошлаганимдан кейин чўкишни ташлашим. Бу ўйин вилоятимизда ешлар ва мактаб ўқувчиларининг бўш вақтини яхши ўтказишни ташкил этишга ердан беради. Қўлга ракетка олган одам уйнамай турга омайди.

Шўжиятдан қараганда, Тошкентда кўп иш қилинди. Кеча кўнчилиқ маҳалларида теннис майдончалари қўрилаётганини кўрдик. Менимча бу болалар ва мактаб ўқувчиларини, республиканинг бутун аҳолисини теннисга жалб этиш масаласини ҳал қилишнинг самарали усулидир.

Бизнинг вилоятимизда ҳам бу борала кўп иш қилинган. Жиззахда бу йил халқаро андозаларнинг ҳамма талабларига мос келадиган ноб теннис корти фойдаланишга топширилди. Ҳамма жойда теннис секцияларини кенгайтиришга, майдончалар қўриямиз. Теннис мураббийлари тўғрисида ҳам уйлаяшимиз. Ме-

нимча, яхши келажакда Ўзбекистонда теннис ҳам футбол каби спортнинг энг сеvimли турига айланади.

— Қомил Зоирович, бу турнир тўғрисида таассуротингиз қандай?

— Президентимиз Ислом Каримовнинг бу гўяси бизга Тошкентнинг энг яхши спорт майдонига тушганиш қўвончини бахш этиди. Бу ерда биз спорт соҳасида баҳслашибгина қолмай, муҳим ҳўжалик ишлари юзасидан ҳам фикрлашиб олятимиз, спорт муаммоларини биргалашиб ҳал қилишимиз.

Тўш пайтигача бошқа гуруҳларда ҳам ўйинлар тўғрисида. Бу гуруҳларда Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари Рашид Файзуллаев, Қашқадарё вилояти ҳокимининг ўринбосари Эркин Абдулов, Наманган вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Олимжон Бозоров, Наманган вилояти ҳокимининг ўринбосари Эркин Маматқўлов, Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек тумани ҳокими Шавкат Мурзиёев тоғлиб бўлди.

Улар «Ҳавас» турнирининг навбатдаги босқичида иштирок этиш ҳўқуқини қўлга киритишди.

Светлана ТЕН,
ЎЗА мухбири.

Бир неча йил олдин ўлкамизда спортнинг энг мароқли турларидан бўлган тенниснинг бу қалар нуфузга қўтарилишини ҳеч ким ҳаслига ҳам келтирмаган эди. Юртбошимизнинг бу ишга бош қўшиб ташаббускорлик қўриштириш аҳволини тўдан узагатириб юборди. Бирин-кетин аjoyиб, халқаро ўлчамларга мос теннис иншоотлари қўрида бошланди. Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Андижонда халқаро мусобақалар ташкил этилди.

Ўзбекистон Президенти қўбўи учун бўлиб ўтган йирик мусобақа эса нафақат республикамиз, балки умуман теннис тарихида ҳам сезиларли воқеа бўлди. Маана энди янги анъанага асос солинди: мамлакатимизда катта шодона теннис — бўйича «Ҳавас» турнири ўтказилмоқда.

Турнир ташкилий қўмитаси раиси, Ўзбекистон теннис федерациясини президенти, республика соғлиқни сақлаш вазири Ш. Каримовни-

КАТТА ТЕННИС ИСТИҚБОЛИ

нг таъкиллашчига, бу мусобақалардан қўзланган асосий мақсад барча миқёсдаги раҳбарлар ўртасида соғлом турмуш тарзига, хусусан теннис машғулотларига ҳавас уйғотиш ва шу тариқа жисмоний тарбия ҳамда спортни аҳоли кенг табақалари ўртасида оммалаштиришга эришилган иборатдир.

Дарвоқе, бошқа соҳаларда бўлганидек спорт, жисмоний машғулотлар борасида ҳам шахсий ибрат муҳим аҳамият касб этади. Мустақиллик бу борала ташаббусга кенг йўл очиб берди. Раҳбарлар соғлом турмуш тарзини шакллантиришга астойдил қўришаётган район, вилоят, корхоналарда, ҳўжаликларда, муайян молиявий қийинчиликларга қарамай, турли ўйинҳоқлар, спорт иншоотлари бунед этилиб, қизгин фаолият қўришаётган фохрили ва ибратлидир.

Теннисдан мисол келтирилган бўлса, Андижонда 350, Фарғонада 200, Наманганда 150, Тошкентдаги «Динамо» кортида 250, «Юнусовод» кортида 150 нафар киши спортнинг бу тури билан мунтазам шугулланмоқда. Машғулотлар пайти бўйи ракеткадан сал қаттароқ бўлган қичкинтойларнинг тажрибали мураббийлар раҳнамолигида иштирок билан теннисда илк қадамларини қўришганга тўроқ бўлганимизда истиқболга ишонч тўғрисида, жонажон Ўзбекистонимиз келажати буюк эканлигига яна бир қарра имон келтирасиз. Бу йўлда қилинаётган ҳар бир сай-ҳаракатдан бошингиз осмонга етади.

Яна шўниси аёнки, «Ҳавас» турнири иштирокчилари — вилоятлар, районлар ҳокимлари, уларнинг ўринбосарлари, вазирлар, бош вазир ўринбосарлари, йирик бирлашма ва таъкилотлар раҳбарлари, ўз иш жойларида қайтандаридан сўнг жисмоний тарбия ва спорт масалаларига, хусусан теннисни ривожлантиришга ўзгача масъулият билан ендиюшди, соғлом авлодни тарбиялашга эъзу ишга янада самаралироқ ҳисса қўшадилар, теннис умидламиз. Зеро, теннис пўндал ўйинки, унга амалда ошно бўлган киши соғлом турмуш тарзи яратишга фойдаланишга тўроқ бўлади. Кеча дастлабки ўйинлар бўлиб ўтди.

Тоғлиб ва совриндорлар «Ҳавас» махсус қўбўи билан тақдирланишди. Бошқа муқофотлар ҳам эгаларини қўтмоқда. «Қишлоқ ҳаёти» тахририяти ҳам махсус соврин таъсис этиди. Унинг эгаси мусобақалар якунида маълум бўлади ва у билан газетхонларимизни албатта ақиндан таништиришимиз. Ҳўзирча эса барча қатнашчиларга омад тилаймиз...

Ш. АЛЛАМОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ГАЛЛАЗОР ШИВИРЛАЙДИ:

вақтли ҳаракат — хирмонга баракат

БЎЛИҚ БОШОҚЛАР

Галла — рузгор баракаси, дастурхонимиздаги энг тоғли неъмат. Зеро, ҳаётимизни, мустақиллигимизни ўз доимиз — ширин ноғимизсиз тасаввур қилиш қийин. Аҳолининг ун ва нон махсулотларига бўлган эҳтиёжини ўзимизда еттиштирилган дон ҳисобига таъминлаш юзасидан олиб борилаётган улғувор ишлар тўқчилиқнинг, маъмуричиликнинг бош омилдир.

Бутун галлакорнинг ширин ташвишлари ниҳоятда ортган. Қалб қўрили бериб парвариллаган экинни вақтида саранжомлаб олсам дейди. Республикаимиз барча ҳўжаликларда катта меҳнат эвазига еттиштирилаётган ҳосилни қисқа кўнларда йиғиштириб олиш тараддуши авжида. Урим қомбайнлари, галлани даладан оморбга пешма-пеш ташийдиган транспорт воситалари ва тележаҳазлар таъмирдан чиқарилиб соғланмоқда. Қолаверса, галлалар бушаган майдонларга тақрорий экинларни кечиктирмай экиб олиш керак.

Мамлакатимизнинг жанубий вилояти — Сурхондарёда баҳор эрта, куз кеч келади. Қўқламда қалалган барака уруғи эрта униб чиқади. Қўзда сепилган дон эрта бошқоқлайди.

— Ҳўзир вилоят барча ҳўжаликларда парвариллаётган галлазорлар бошқоқлади, — деди вилоят агросаноат уюшмаси деҳқончилик бўлимининг бошлиғи Митхат Камолдиннов.

— Айниқса, Термиз, Ангор, Музробод, Қизилрўк, Қўмқўрғон, Жарқўрғон туманларида бошқоқларнинг маъзи туқ. Галлани яхши парвариллаётган Қўмқўрғон туманининг Сафар Бойматов номли деҳқон (фермер) ҳўжаликлари уюшмаси бу ишда барчага намуна. Ҳўжалик раҳбари — тажрибали деҳқон Эргаш Жумаев дон урим-йиғимини биринчилардан бўлиб бошлашга ният қилган. Ҳўжалик қомбайнчилари — Намоз Эшмиров, Ҳамид Қорабоев, Тулибек Жумаев кабилар урим агрегатларини сифатли соғлаб, алдаққон иш чизигига келтиришган. Улар бутлур урта ҳисобда кўнига олти-етти гектар майдондаги галлани уриб-йиғиб олишган бўлса, жорий йилдаги аҳдлари кўнига ун, ун бир гектар ердаги донни саранжомлаб олишди. Утган йили ҳўжаликда уртача 43 центнердан бўғдой йиғиштириб олинган эди. Эндиги ният ана шу ютуқни янада мустаҳкамлаш.

Юртга меҳр, ишга фидойилик туғайди воҳа деҳқонлари, Худо хоҳласа, жорий йил

да галладан юксак хирмон уяди. Бўнинг учун барча имконият мавжуд. Галладан бушаган майдонларга эздилик билан тақрорий экинлар экиш учун ҳўзининг узидан барча чора-тадбирлар қўрилаяпти.

Жиззах вилояти миришқорлари жорий йилда ялпи галла хирмонини 496 минг тоннадан оширишга аҳд қилишган. Айни пайтда вилоятда галла парвариллаш кизгин олиб борилаяпти. Шу билан биргаликда урим-йиғимга ҳам пўхта ҳўзирлик қўрилмоқда. Мавжуд урим қомбайнлари ва агрегатлари соғлаиб, иш чизигига келтирилаяпти.

Галлазор, Зомин, Зарбдор, Пахтакор, Жиззах, Зафаробод, Дўстлик туманлари галлазорлари парвариллаш бир дам бўлсада сўсайтиришмаяпти. Айниқса, сўғориллаган майдонларда еттиштирилаётган галла ривожини яхши.

— Бу йилги ҳосил учун йил бошидан ҳўжаликлар билан шартномалар тузилди. Уларга нақд пул ҳисобида бунақ берилди, — деди вилоят дон махсулотлари ишлаб чиқариш бirlашмасининг раиси Садулла Абдуллаев. — Ҳосилнинг 50 фоизи белгиланган нарихда, қолгани ўзаро шартнома асосида сотиб олинади. Бу тадбир ҳўжаликларнинг дон еттиштиришга сарфлаган харажатини тўла қўйиладди.

Бултургига қараганда бу йилги олинамаж дон салмоғи икки баравар кўп. Шўни ҳисобга олиб мавжуд оморбоналар тоғалаиб таъмирланди ва галла қабул қилиб олишга тахт қилинди. Ҳосилни даладан элеваторларга ташиб келтирувчи транспорт воситаларининг қўвонлари махсус қўламалар билан ҳизмоланди. Бўнда даладан оморбга келтириладиган эл насибасининг нобуд бўлишига йўл қўйилмади.

Биз Зарбдор туманидаги «Шодлик» хўсусий деҳқон (фермер) ҳўжалиғи бошлиғи Унгарбой Уринбоев билан сўхбатлашдик:

— Эсимни танибманки, даладаман. Шўндан буюн галла, пахта билан тиллашаман. Мустақил юртимиз фаворонлигига озми-кўпми ҳисса қўшаётганимдан қўвонаман. Галлакорлик отабомимиздан қолган қўлут қасб. Галласи мўннинг ризки мўл. Узингдан чиққанига нима етсин. Рузгоридан қўнғили хотиржамнинг иши унади, тоғпан-тўтганида барака бўлади. Юртбошимизнинг сай-ҳаракати туғайди галлачиликка эътибор қўчайгани кўп улут иш бўлди. Дон мустақиллигига, нон сеҳроблигига замин яратилди.

Ойла аълоларимиз билан бултур 298 гектар ерга чигит экиб 961 тонна сифатли хом ашё олди. Ҳосилдорлик салкам 33 це-

нтнерни ташкил этиди. Шўндан 114 тонна тола ўзимизда қолди. Ундан келадиган соф фойда 4 миллион 800 минг сўм. Бўндан ташқари 65 гектар ерда галла еттиштириб, 230 тонна сара дон олди. Хар иккидан ҳўжалигимизга келадиган соф даромад салмоғи олти миллион сўмни ташкил этади. Бу йил ҳам пахта, ҳам галла экиб парвариллаяшимиз. Уруғлик галла ўзимиздан чиқаяпти. Худо хоҳласа, 500 тоннани мулжаллаб турибмиз. Дон уриш қомбайнлари етарли. Қўл урмиини ҳам бушаптирмаймиз. Моддий манфаатдорлик иш сўрватига, ҳосил исрофгарчилигига йўл қўймаслик тарови. Юмуш қанчалик сифатли адо этилса, деҳқон шўнча кўп фойда олишини билади. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1996 йилда бошқоқли экинлар дони еттиштириш ва харид қилиш ҳажмлари тўғрисида» чиқарган қарори деҳқон учун руҳий мадад бўлди. Унда давлатта дон сотиш режаси ялпи ишлаб чиқаришнинг 50 фоизи микдорда белгиланган. Уруғликдан қолгани эркин нарихларда сотилади. Бу деҳқон меҳнати қадрини унўглашдир. Бу йилги олинадиган соф даромадимиз ҳисобидан оиламиз аъзолари билан келишиб бошланага муҳтож тўрт оилага уй қўриб беришга қарор қилдик. Ахир, савоб ишини ҳар кўн қилиши керак. Қимми ўз элига манфаатга тегса, демак у ҳаётда без ишламайди. Яхшиликка яхшилик албатта қайтади.

Хўсусий деҳқон-фермер сифатида баъзи мулоҳазаларимни айтмоқчиман. Ҳўзир фермерларнинг бошини қўвонтирадиган уюшмалар тузилаяпти. Бу йилги мулдола. Лекин деҳқон (фермер) ҳўжаликлари учун илмий асосда ишланган керакли қўлланмалар ҳам чиқарилса, мақсадла мувофиқ бўлар эди.

Ҳа, Унгарбой аканинг аҳди баланд, нияти холис. Яхши ният, ярим давлат. Ҳалемай галлага уроқ тушади. Бепоен галлазорларда меҳнат қўтарилиши авжига чиқали. Миришқорлар мавсумини энг мақбул муддатда ниҳоясига етказиб, ҳосилдан бушаган майдонларга пахта, макка, полдиз, сабзавот ва озуқа экинларини экиб ғанимат дамларда ундириб олишга ҳаракат қилишмоқда. Муборак Ҳалид шарифга айтилишча, жаннатта энг аввал деҳқонлар қирар экан. Зеро, ердан ризқ-насиба ундириб халқни тўйгазаяпти, эл-юрт маъмуричилигини таъминлаётган, бозорларимизни обод қилаётган ҳарати деҳқон шўндай мартабага лойиқдир.

Раҳмонали АҚБАРАЛИЕВ.

Бандихон туманидаги Гафур Ғўлом номли жамоа ҳўжалиғи галлазорларини кўрган одамнинг қўзи қўнайди. Утган йили қўздан бўён қилинаётган фидокорона меҳнатининг самараси қўринадиган қўнлар яқин.

Ҳўжаликда галла майдонлари асосан фермер ҳўжаликлари ҳамда ижарачиларга бўлиб берилган. Ерга эғалик ҳиссини ҳис этиб иш юритиш ҳосилдорлиқни қўтаришда асосий омили бў-

Нон — энг муқаддас нознеъматимиз, ризқ-рузимиз. Бўка туманидаги «Қашқадар» жамоа ҳўжалиғи миришқорлари утган йили қўзда 240 гектар сўғориллаган ерга уруғ сепилган. Вақтида уғитлантирилиб, оби-тобида ишлов берилгач, барча майдонлардаги галла бир маромад усмоқда. Утган йили мавжуд майдонларнинг ҳар гектаридан 39 центнердан хирмон қўтарилиди. Эргаш Файзиёв, Эркин Ҳайитов, Ориф Ҳосиятов, Уктам Муродов каби тажрибали фермерлар эса гектаридан 49-50 центнердан сара дон олиб, тумандагига эмас, вилоятда ҳам ҳақиқий ишбилармон деҳқон эканликларини қўришди.

Республикамиз Президентининг «Қишлоқ ҳўжалик ишларини қўришда давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чо-

ра-тадбирлари тўғрисида»ги фармони ҳўжалик миришқорларини янада руҳлантириб юборди. Айни пайтда мавжуд галлазорларнинг ҳар гектарига 200 килограмм уғит берилиб, сўғорилди. Кузги экинзорларнинг олди бошқоқ-

лаган. Агротехника асосида ишлов бериш, бўлажақ ҳосил учун замин тайёрлашга қизнолари қўриш ҳосил олиб, ҳар бири 45-50 минг сўмдан даромад қилди. Айниқса, белгиланганидан ортиқча ҳо-

мига жалб этиладиган барча техника воситалари қайтадан қўриклан утказилди, нуқсонлар бартараф этилди.

— Қишлоқда иқтисодий ислохотларнинг равнақ топишда ҳўкуматимиз қўлдаётган чора-тадбирлар асо-

сил фермернинг ихтиёрида қолганлиги рузгоримизга қўт-барака киритди. 21 гектар галла майдони саккиз нафар фермерга бўлиб берилган. Жорий йилда ҳам уларнинг ҳар бири гектаридан 50-52 центнердан хирмон қўтариш ниятида. Асосийси, ер ўз эгасига тоғширилганидир. Бу масъулиятни ҳис этган фермерларимиз имтиёзлардан унумли фойдаланган ҳолда баракати меҳнат қилаяптилар. Шўнинг билан бирга уримдан сўнг иккинчи ҳосил ундириш учун ҳўзирданоқ тайёрларлик ишлари қўрилмоқда.

Яшил даладар деҳқон меҳнатининг қўриқ. Жамоа хўжалиғи аъзолари бу меҳнат самарасидан завқ олиб ташлаб-бускорлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Абдусами ҲАҚБЕРДИЕВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

ОЗОД ВАТАН БАХТИНГ — ЭРКИН МЕХНАТ ТАХТИНГ

Бултур туманда давлатга дон, пахта сотиш топшириқлари ортиги билан адо этилди. Амалдаги йилда ҳам мўл ҳосил етиштириш тадбирлари кўриляпти. Асосий майдонлардаги чигит бир текис ундириб олинди, парварши ишлари қизғин. Ғалла ривожини яхши.

Олдинда эса бажарилиши лозим бўлган вазифалар талайгина. Туман ҳокими, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати Қосимжон ХОЛДОРОВ билан суҳбатимиз шулар ҳақида борди.

— Маълумки, Сарисий туманида аҳоли энг жойлашган. Аксарияти қишлоқ ҳўжалигида банд. Ортиқча ишчи кўчаларини нп билан таъминлаш муаммоси қандай ҳал этиляпти? Санотнинг қайси соҳалари туманга келтириляпти?

— Қишлоқ ҳўжалигидаги ортиқча ишчи кўчаларини иш билан таъминлаш бош вазифаларимиздан. Барча соҳалда юксалишга эришишнинг бош омилли ҳам шунда. Утган йили иккита йирик иншоот: дон маҳсулотлари қорхонасининг маҳсулот қабул қилиш қисми ва йилга 24 минг тонна ғаллни қайта ишлайдиган завод қуриб битказилди. Жиҳозлар қўйилиб урнатилди. Насиб этса, 1996 йилда оладиган ҳўсалимиз шу ерда қайта ишланади. Шунингдек, Австриянинг «Венгер» фирмасидан ҳам зарур ускуналар олиб келинган. Улар заводга қўйилди. Қандай ишларини ургатиб, маҳаллий муҳтажасларни тайерлашда кўмаклашилади. Яқин орада қорхонада 32 хил нон ва макарон маҳсулотлари тайерлаш йўлга қўйилади. Бу билан, биринчидан, қишлоқ ҳўжалигидаги ортиқча ишчи кўчаларининг кўпи ишлик бўлади, иккинчидан, улар банкка муносабатларда қўйилган қорхоналарга айланади. Ундан ташқари туманимизда нефть маҳсулотлари қорхонаси ҳам қўйилди. Бунинг ҳам иқтисодимизни кўтаришда аҳамияти катта.

— Австрияликлар билан ҳамкорлигимиз кенгаймоқда. «Ге-ха» фирмаси билан ҳамкорликда пиво заводи қурилади. Ҳўзир пардозлаш, жиҳозлаш ишлари кетаяпти. Уни июнда ишга туширишни мўлжаллаётимиз. Ресурсларини мўлжаллаётимиз. Мижозларга замонавий талабларга мос равишда хизмат кўрсатилади. Маълумки, иқтисодиёт ривожланиб, савдо-сотиқ ишлари ўсгани сайин банклар фаолияти кенгайди. Шунинг билан тўғри 26 жойда халқ банки бўлиб қолди. Ҳўзир қишлоқ ҳўжалигини оқитиш ниятидамыз. Уларнинг эндида почта, саратоншона ва майиш хизмат уйлари қад кўтарилди.

— Туман ҳудуди катта. Аҳолининг кўпчилиги қисми тоғ ёнбағирларида қишлоқларда истиқомат қилади. У жойларини газ ва ичимлик суви билан таъминлаш қандай ҳал этиляпти?

— Тўғри савол. Вилоят раҳбарлари билан яқинда тоғ қишлоқларини яна бир бор айлантирдик. Жойлардаги шарт-шароит, муаммоларни ургандик. Шунга қараб қаранда нима ташкил этиш лозимлигини аниқладик. Масалан, Фуфар қишлоғи богдорчиликка жуда қўлай. Қишлоқ аҳоли 2 йилда 250 гектар ерда бог ташкил этишга киришди. Минг ойда эса асарларчилик билан шуғулланишга аҳд қилиди. Марказдан йироқ жойларда муаммолар шу тариқа ҳал қилинапти.

Ичимлик суви ва газ масаласи эътиборда. Охирги икки йилда туман аҳолисининг қарийб ярмининг хонадонлари газлаштирилди.

— Пахтачилик ва ғаллачиликдаги ўтган йилги ютуқларини мустаҳкамлаш учун нима қилишмоқда?

— Пахта ва ғалла асосий бойлигимиз. Улар номинимиз, кийимимиз. Шундай экан, мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, ҳўсалимизни ошириш йўллари излаётимиз. Бу йил 3820 гектар суғориладиган, 2620 гектар лалми ерларда ғалла парвариланапти. Мақсадимиз, суғориладиган жойлардан гектардан камда 40 центнердан, лалмидан эса 10 центнердан дон йиғиштириш.

5215 гектар майдонда пахта етиштирилади. Дехқонларимиз фидокорона меҳнат қилишяпти. Асосий майдонлардаги уруллик бир текис ундириб олинди. Айни пайтда гузани ятаналаш, унга ишлов беришга жадал киришилган. Бу йил ҳам заманивий техника билан пахтачиликни яхшироқ қилишга ҳаракат қилинапти. Бу йил ҳам заманивий техника билан пахтачиликни яхшироқ қилишга ҳаракат қилинапти.

— Қишлоқ ҳўжалигининг бошқа соҳаларида аҳвол қандай?

— Биласиз, илгари Тўпалаң дореси еилиб, узанидан топиб оқар эди. «Тўпалаң» сув омбори битта, даре жайловланди. На-

тижада унинг олдинги қирғоқлари урнида қўшимча ерлар пайдо бўлди. Уша ерларнинг 150 гектари шўли етиштиришга тайерланди. Шўлзорлар йилдан-йилга кенгайтириляверади. Кейин йирик балиқчилик ҳўжалиги ташкил этиш режалаштирилган. Бу жойлар балиқ парвариллашга қўлай. Суви тоза. Тажриба қилиб қурган эдик, жониворлар тез қўйилди.

Асосий вазифалардан яна бири туманимиз ҳўудидидаги 170 минг гектар чағалзорларни сақлаб қўлиш. Унда хўшманзара урмонлар вужудга келтириш. Урмон — мусаффо ҳаво, атроф-муҳитнинг покизалиги, демак, яна бир янгилик — фосфорит кони очилди. Энди у узымиздан чиқади. Уғит тақчиллиги илгари бизни ҳам жуда қийнаб эди. Мўшқулимиз осон бўлди. Иккинчидан, арзонга тушди, осон йўл билан олинди, булар ислохот медалари. Биз иқтисодиимиз тўғрисида улуғ бахтга эришдик.

Юртбошимизнинг яқинда Францияга қилган сафари муваффақиятли бўлди. Франциядаги ҳўжаликларимизни кўриб, бизни ҳам жуда қийнаб эди. Улуғ бобоқалонимиз Амир Темур таълиқининг 660 йиллигига бағишлаган утказилган «Те-мурийлар даврида илм-фан, маданият ва маорифнинг гуллаб-яшнаши» ҳафталиги ҳам Ўзбекистонга бўлган қизиқишимизнинг кўрсаткичи.

Президентимизнинг у ерда юксак эътибори йилга кўп олинди. Мамакланимизга, унинг тутган йўлига берилган катта баҳодир. Ўзбекистоннинг бир фуқароси сифатида мен ҳам Президентимизнинг Франциядаги сафарини тоғ қизиқишимиз билан қўйиб қўйиб, Франция, Буюк Британия ва Германия каби давлатларда бобомиз шахси билан жуда қизиқишлари мени ҳам беҳад шодлантирди. Уйламанки, мазкур тарихий воқеа ҳар бир Ўзбекистонлик қалбини қўйиб-қўйиб, гурур ва завққа тўлдиради.

Ривожланган, жаҳонда катта маънавиятга эга давлатларда бобоқалонимиз шахсига ҳўқур ҳўрмат билан муносабатда бўлишлари бахтимиз, обрўйимиздир. Шу урғилда юртбошимиз таъаббуси билан «Амир Темур» орденини

ИСЛОХОТ — ИНСОН ХИЗМАТИДА

нг таъсис этилгани ҳам халқимиз дилидаги орзу рўёбга чиққанидир. Турган гапки, бундай обрў-этиборни қўйиб, мустақиллигини мустаҳкамлаш, унинг қадрига етиш ҳар бир Ўзбекистонлик фуқаронининг шарафли бурчи.

— Биринчи қадам — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг бешинчи сессиясидан олган таассиротларини?

— Таассиротлар жуда кўп. Ҳар бир сўзга чиққан депутатнинг маърузасини эътибор билан тингладик. Дарҳақиқат, биз ўз йўлини топган, аниқ мақсадни қўзлаб далил оқимлашган давлат фуқароларимиз. Мустақиллик бизни жаҳонга таъкидланганлик, миллатлар ўртасида турмуш тузишга қандай атилашадиган қатъий назар, бизнинг оқол, мустақил мамлакатимиз учун мақбўл эмас, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг қарори шундай дейилган: «...У ки бу суверен давлатнинг «чўқур интеграция» деб аташмиш турли битимлар эки шартномаларга қўйилиши, интеграцияланган давлатларнинг ҳар хил ҳамжамиятларини тузиш ҳар бир аҳолида давлатнинг эркин ҳўқуқи, ички ишларини». Дарҳақиқат, Думадаги баъзи сессияданлар утгар ишга аралашмавермай, йўқ ердаги гапларни қавламай ўз аралашини тортишса бўларди.

Сессияда, қишлоқ ҳўжалигини ривожлантириш, ҳўсузан, пахтачилик ва ғаллачилик соҳаларида эътиборни қўйишга йўл очилди. Қўйилган билдирилди. Ушбу мулоҳазалардан келиб чиқиб, ҳар бир жойда маҳсул тадбирлар ишлаб чиқишмоқда. Туманимизда минг гектар ерни ушлаштириш ишлари олиб бориляпти. Гулуд Жидор нонли жамоа ҳўжалигида 40 гектар лалми бог барпо этилди. Яна унмолдор ерлар очилиши ниятида бор. Асосий мақсадимиз, йилдан-йил гектарлар ҳўсалимизни ошириб, эл-юрт тўқилишини кўтариш.

Суҳбатни Равшан БОБОМУХАМЕДОВ ёзиб олди.

Оҳангарон районидидаги дон маҳсулотлари қорхонасида ўз касбига ишлов қўйган ишчи қўлаб топилди. Шу қорхонада кўп йиллардан бери муҳим ишлаб келатган 1-тегирмон аппаратчиси Соҳиб Файзуев ана шундайлардан саналади. У олийк ва кўптал топшириқларини доимо ортиги билан бажариб ҳамкасбларига ўрнатиб бўлмоқда.

СУРАТДА: 1-тегирмон аппаратчиси Соҳиб Файзуев. Н. МУХАММАДЖОНОВ олган сурат.

Эшитига «Давлат мулкани бошқариш ва тадбиркорлиқни қўлаб-қувватлаш бўлими» деб езиб қўйилган хона олдиди одамлар ташқим. Навбат кўтиб утирганининг бошқичасидан тадбиркорлиги, қишлоқ режа-лойиҳа халқини банд қилишга аниқлаб олиш қийин эмас. Ичкарига қишлоқ-чикувчиларнинг саволи, мулоҳазаси қисман-хил, қўламли. Биринчи ортиқча иморати бор, уни ижарага бермоқчи, бошқаси ер майдонини сотиб олмақчи, яна бири қимматли савдога қатнашмоқчи эки кичик қорхона очилиши ниятида келганини айтиб масалат қўйди.

Хеч қимматини савол муҳим, қўйилган савол қўйилмайди. Бўлим бошлиғи Турғунбой Исмоилов ўз ҳўзурига келганларни самимий қарши олиб, диққат билан гапига қўлаб қўлади. Бир нуктага тикилиб фикрларини жамлайдик, одамларга жўда гап айтиш, амалий ердам кўрсатиш пайида бўлади. Сўнги билан ҳаридорни топшириб, келтириш, уларнинг мушқулини оқсон қилади. У бошқаретган бўлимининг тадбиркорлар кесилмаган, учрашадиган чор-раҳага қисилмас мўмкин. Тадбиркорлар бор ерда қалава учини топгандек кўтариш қайғайти, ўз қўлига илпич ҳўсали қилган ҳолда чиқиб кетишди.

«Зафар» ҳўсуеий кичик қорхонасининг эгаси Мухаммаджон Юсупов иш тўғрисида келиб қолди. У яна бир шўбохча очилиши режалаштиргани, лекин қўлай маскан топилмагганини айтиб, масала қўлади. Турғунбой ака тадбиркорнинг режасини суриштириб, қанча мижозлар айланима бағлиги борлигини, янги қорхонада қанча иш урни бўлиши, қандай маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқчи эканлиги билан муфассал қилиди. Тадбиркорнинг режасини аниқ-равшан эканлиги ишонч ҳўсали қилди, лекин «Қўрғонтепа» жамоа ҳўжалиги даласида эски шўйлон сифоси бўш етибди, озгина кўч биринчиси олақатга келди. Унинг атрофидидаги яқин қишлоқларда ишчи қишлоқ қўлаб топилди. Бошқича янги қорхонада шўйлон биносидида ташкил қилиш мақсадида мувофиқ келишини асослади, бошқа тавсиялар берди. М. Юсупов масаладан қўнғил улашди, раҳмат айтиб, мамнун хонадан чиқди.

Бўлим бошлиғи Турғун Исмоиловнинг ҳар кўни, ҳар соати ана шундай тигиз, мазмунли утлади. Одамлар бўлимининг бир зум қанда қилмайдик. Бу ҳол район ишбилармонлари флот ҳаракатга келганига, аҳолини иш жойи ва қалфатли маош билан таъминлашга астойдил қиришганига ишора. Бир ишни амалга оширишга тадбиркорлар бу бўлимга қайта-қайта ташриф буюриб, Турғунбой ака масалаҳатини олади. Бўлим бошлиғининг мушқулаш кент, фикри теран, заковатли, кўп нарсалардан ҳабардорлиги район тадбиркорларига жуда асқотаяпти.

Турғунбой Исмоилов «Давлат мулкани бошқариш ва тадбиркорлиқни қўлаб-қувватлаш бўлими»да бошқиб бўлиб келишдан олдин масул лавозимларда ишлаб, обдон синовдан утганлардан. У район «Электростанция» заводига қўрилиш таъмирлаш қорхонасига раҳбарлик қилган.

Турғунбой Исмоилов таъаббуси билан иштирокчи билан ишлаб чиқилган бу ҳаракат дустури амалда у ўз самарасини берапти. Қўзигача 302 та иншоот давлат тасарруфидан чиқариб, ҳўсуеийлаштирилди. 138 та ҳўсуеий фирма, 155 та дехқон (фермер) ҳўжалиғи, 14 та нодавлат шакли-

фиан чиқариш ва ҳўсуеийлаштириш жараёнини янада ривожлантиришнинг устивор йўналишлари туғрисидаги тарихий фармон муҳим аҳамият касб этди, — дейди у. Бу ҳўжатда тадбиркорлик ва ишбилармонлиқни ривожлантиришнинг долзарб йўналишлари белгилан берилган. Бўлимнинг фармондан келиб чиқиб ҳўқимият билан ҳамкорликда тадбиркорларга қўлайликлар яратили, уларни қўлаб-қувватлаш, мулкни давлат тасарруфидан чиқариб ҳўсуеийлаштиришнинг жалалаштириш бўйича ҳаракат дустури ишлаб чиқилди.

Турғунбой Исмоилов таъаббуси билан иштирокчи билан ишлаб чиқилган бу ҳаракат дустури амалда у ўз самарасини берапти. Қўзигача 302 та иншоот давлат тасарруфидан чиқариб, ҳўсуеийлаштирилди. 138 та ҳўсуеий фирма, 155 та дехқон (фермер) ҳўжалиғи, 14 та нодавлат шакли-

бу жамоаларни илгирлар сафига кўтариб, рентабеллик даражасини ошириб, унга билимдорлик илпичини оқлади. Район ҳўудидида фаолият кўрсатиб келатган «Электростанция» ҳўсалиқ жамияти соҳиб бошлиқини яқинда Наврўз дастурхонига тақдиф қилиб, унга тўн, дўшпи қийизлиб хизматларини ўзига ҳўсуеийроқ қилишди. Турғунбой ака бутун узининг таъкидотчилик лавозинини районда мулкдорлар сафини шакллантиришга, ишбилармонлик ҳаракатини янги босқичга кўтаришга сарфлаган, улар бошлаган хайрли ишларни тезроқ амалга ошириш учун югуриб-елмоқда.

Бўз ортиқсодиети шароитида ҳўжалик юртишини йўлга қўйиш ва бошқаруш тизимини янгилашда «Ўзбекистон Республикасида мулкни давлат тасарру-

БИЗНЕС-РЕЖА ҚАНДАЙ ТУЗИЛАДИ?

Республикамиз иқтисодиётининг барча жабҳасида бўлгани каби қишлоқ ҳўжалигида ҳам туз ўзгартишлар рўй бермоқда. Ҳўжалик юртишининг турли шакллари дадил жўрий этиляпти. Дехқонларнинг ерга ва бошқа воситаларга эгалик ҳўсалининг қўйиб бораётгани республикамиз аҳолисининг қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларига бўлган эътиёжини тўлароқ қондириш имконини бермоқда. Бироқ соҳада ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳам етарли. Ҳўсузан, қишлоқ ҳўжалигида иқтисодий ислохотнинг ички механизмлари тўлиқ ишляпти, деб бўлмайди. Дехқон кўп ҳўдаларда маҳсулот ишлаб чиқариш учун ортиқча ҳаракатга йўл қўймоқда. Республикада яна маҳсулот ишлаб чиқариш қўлайлиги билан самарадорлик даражаси пастлигига қўлаётти. Бунинг сабаблари нима? Биз республика қишлоқ ҳўжалик вазирининг ўринбосари И. ҚОЛИБЕКОВ билан ана шу масалалар ҳўсуеида суҳбатлашдик.

— Президентимиз Ислам Каримов қишлоқ ҳўжалиғи ишлаб чиқаришида ислохотларнинг тақдирини қарорларнинг малакасига, уларнинг бозор муносабатлари асосларини қай даражада ушлаштириш олиштириб билишга қўлайлиги таъкидлаган эди, — дейди И. Қолибеков. — Шу билан ҳам айрим ҳўдаларда иқтисодий ислохотларнинг оқсам сабабларини ана шундан қилириш, тармоқ ҳўсалиларининг иқтисодий ва ҳўқуқий билимларини ошириш, ҳўжалик бошқарувида замонавий усулларни дадил жўрий этиш зарур.

Афсуски, қўпгина ҳўдаларда қишлоқда ишлаб чиқариш молия режасини амалга оширишмоқда. Яширининг ҳўжати йўқ: «Режа» сузига биз соҳиб тўзумдагидек, юқоридан бериладиган топшириқ, мажбурийат, қандай йўл бўлсан бўлса-ла, бажариш шарт бўлган «ҳўқ» сифатида салбий кўз билан қарашга олатилганда. Албатта, бозор муносабатларига эътиборни қўйиб қўйилган пайтларда «социалистик режа» тушунчасини одамлар онгидан чиқариб ташлаш зарур эди. Аммо қўқурроқ уйлаб қўзигача бўлмас, «режа» сузи бозор муносабатлари шаклланиб бораётган ҳўзирги шароитда эл тушунча эмас, балки эришилган натижаларни таққослашда ҳам энг қўлай восита ҳисобланади. Ишлаб чиқариш молия режасига биз эндиликда юқори ташкилотларнинг ва текишувчи идораларнинг назорати учун эмас, балки ҳўжалиқини тўғри бошқариш, жамоанинг ўз олиғи қўйган мақсади-га эришиш учун мезон сифатида қарашга урганишимиз зарур.

Сиз бозор муносабатлари шароитида кент қўлалиниладиган бизнес-режа асосида иш юртишини назарда тутаясиз. Зеро, ҳўзирги шароитида бизнес-режасиз ишлаб чиқаришни юксалтириш мўмкин эмас. Қишлоқ ҳўжалик қорхоналарида бизнес-режанинг ро-

ли, унинг мазмунини, тузилиши ва амалга ошириш йўллари ҳақида таъкид бераёсиз.

— Давр ҳар бир қорхона, унинг бўлимлари фаолиятини бизнес-режа асосида ташкил этишни талаб қилмоқда. Ҳўш, бизнес-режа деганда нима тушуниш керак? Бизнес-режа ишлаб чиқариш муносабатларига асосланган иш фаолиятини ташкил этиш бўйича аниқ тоғлар, тадбир-корликни асословчи, қорхонанинг истикболини белгиловчи барча ҳисоб-китоблар мажмуидан иборатдир. Бир вақтлар чорвачилик бўйича «оборот талаб», дехқончилик бўйича «Агротехника» талаб қилинган эди. Молларнинг еши бўйича ҳисоб ва ҳар бир экин бўйича қилинадиган иш тури аниқланганидан сўнг уларнинг тегишли минтақаларига қараб нормативлар асосида сарф-ҳаражатлар режалаштирилди. Айланма маблағлар мижозлари йил давомида тез-тез узагириб турган бутунги шароитида сарф-ҳаражатлар қандай қилиб режалаштирилиши мўмкин, деган савол туғилиши табиий.

Мен бу ерда айланма маблағлар сарфини натура ҳўлатида назарда тутаяман. Мисол учун, 1-минтақа бўйича пахтадан келтирилган 27 центнердан ҳўсали олиш лозим, дейлик. Бўнинг учун 886 киши-соат иш ҳақи, 60 килограмм уруғ, 331 килограмм энергия, 210 килограмм азотли уғит ва бошқа нормативлар мавжуд эди. Чорвачилик бўйича ҳам етиштириладиган маҳсулотлар қараб барча сарф-ҳаражатлар ҳудуди шундай режалаштириб қўйилди. Бу билан, энг муҳими, йил давомида қилинган ишлар, сарф-ҳаражатлар ҳамда эришилган натижалар мазкур режага кўра таққосланиб таҳлил этилар, шу асосда йўл қўйилган ҳўдалар турғилда борилади. Бу билан таъқари ишлаб чиқариш, молия режаси ҳўжалиқини бошқаришда ҳам катта қўлайликларга эга эди. Раҳбар қўлидаги таҳлил асосида бажарилиши керак бўлган ишларни оқсонига назорат қилиб боради. Ишнинг бундай ташкил этилиши ҳисоб-китобининг ҳам муҳим бўлишида

Мухтасар қилиб айтганда, ишлаб чиқаришдан олинадиган даромаднинг қўлайлигини йўналтирилган бизнес-режа қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

П. НИШОНОВ, Н. ДУШАЕВ, У.А. МУХБИРЛАРИ.

ШОГИРДУ УСТОЗ — ИШЛАРИ СОЗ

1970 йилнинг ёзи. Тошмат ака ҳўлидаги узум сури-сиги тағдига сулимгина супада чой ичиб утирарди. Шу пайт эшикдан ўғли Собир кириб келди. У хурсанд эди.

— Мактабни битирдим, энди сизга ухшаб тракторчи бўлмоқчиман, — деди йигит.

Углининг қатъий қарорга келганининг кўрган Тошмат ака Собитнинг тракторчилик касбини эгаллашга розилик берди.

Собит Назиров Янгибозордаги туман қишлоқ ҳўжалик машиналарини таъмирлаш бирлашмаси қўшидаги турт йиллик механизаторлар тайерлаш курсида ўқиди. Тракторчи бўлиш, уни сошлаш сирларини кўнг билан урганди. Сўнг қадрдон қишлоғига қайтди. Отаси ёнига кириб, жамоа ҳўжалигининг Кавардон даҳаси далаларида меҳнат қила бошлади.

Йиллар ўтди. У узининг

ҳалол меҳнати билан қўпчиликка танилди. Мана, Собит аканинг «пулат от» жўловини моҳирона бошқариб келатганига ҳам рошпа-роса 20 йил бўлди. Утган давр мобайнида у ўзи меҳнат қилаётган Юқори Чирчиқ туманидаги «Полиотдель» ҳисадорлик жамиятининг Кавардон даҳасида қанчадан қанча ишларини амалга оширди. Назировни эрта баҳорда тўпроққа барақа уруғи қалаётганда учратсангиз, кейинчилик гуза қатор ора-ларига ишлов бераётганлигининг тўғриси бўласиз. Қўзига бориб эса «зангори кема» рулига утириб, шўх тара-ди.

Ҳа, Собит ака илгари отаси Тошмат ака ва Бақир Азамовга шогирд эди. Энди эса унинг ўзи қўлаб ешларга устозлик қилмоқда. Собир Абдуразақов, Ҳожимурод Назировни тракторчилик касбининг трек сирларини мукамал ушлаш

тиришларида Собит аканинг хизмати катта. Ҳўзир шогирдлари устози билан ёнма-ён туриб меҳнат қилишяпти.

Тажрибали тракторчи узининг меҳнат фаолияти давомида бир неча бор ҳамкасб-лари уртасида утказилган беллашувларда гўлиб чиқиб, туман ва жамоа ҳўжалигининг фахрий ерликлари билан мукофотланган. Кавардон даҳаси бўйича «Мусобақа гўлиби» деган нишон билан тақдирланган.

У меҳнат қилаётган даҳа утган йилда барча тармоқлардан баракали ҳўсали олишга эришди. Бунда моҳир механизатор С. Назировнинг ҳам ҳиссаси катта. Ҳўзир даҳа дехқонлари дала ишларини қизғин олиб бормоқдалар. Буларда Собит ака Назиров қўпчиликка урнатилмоқда.

Латифжон МАНСУРОВ.

тақид ҳўжалик юртишининг африкаликлари ўз-ўзидан қўрқина бошлади, — деб ҳўқоқ қилиш суҳбатдошимиз Турғунбой ака. — Қорхона, таъкидотлар давлат тасарруфидан чиқаришда, жамоа меҳнатининг пировард натижалари ишчи-хизматчилар уртасида таққослана бошлади. Масалан, Дон маҳсулотлари, «Электростанция» заводи ҳисадорлик жамиятлари акция чиқариб, сотилиши йўлга қўйилди. Натижада ишчилар акциялари ҳисобига муайянгина дивидент келиб турбиди. Ёники, гўшг заводи ҳисадорлик жамиятига айлантирилган, молиявий жиҳатдан мустаҳкамланди. Қорхонада янгиланган оҳақ, асфальт, тикув цехлари қўрилиб, ишга туширилди. Ишчилар уртасида акциялар тарқатилди. Бундан қорхона ҳам, ишчилар ҳам манфаат қўришди.

Ҳа, ҳўсуеийлаштириш ўз самарасини кўрсатмоқда. Туман қишлоқ ҳўжалик юртишининг африкаликлари ўз-ўзидан қўрқина бошлади, — деб ҳўқоқ қилиш суҳбатдошимиз Турғунбой ака. — Қорхона, таъкидотлар давлат тасарруфидан чиқаришда, жамоа меҳнатининг пировард натижалари ишчи-хизматчилар уртасида таққослана бошлади. Масалан, Дон маҳсулотлари, «Электростанция» заводи ҳисадорлик жамиятлари акция чиқариб, сотилиши йўлга қўйилди. Натижада ишчилар акциялари ҳисобига муайянгина дивидент келиб турбиди. Ёники, гўшг заводи ҳисадорлик жамиятига айлантирилган, молиявий жиҳатдан мустаҳкамланди. Қорхонада янгиланган оҳақ, асфальт, тикув цехлари қўрилиб, ишга туширилди. Ишчилар уртасида акциялар тарқатилди. Бундан қорхона ҳам, ишчилар ҳам манфаат қўришди.

Ҳа, ҳўсуеийлаштириш ўз самарасини кўрсатмоқда. Туман қишлоқ ҳўжалик юртишининг африкаликлари ўз-ўзидан қўрқина бошлади, — деб ҳўқоқ қилиш суҳбатдошимиз Турғунбой ака. — Қорхона, таъкидотлар давлат тасарруфидан чиқаришда, жамоа меҳнатининг пировард натижалари ишчи-хизматчилар уртасида таққослана бошлади. Масалан, Дон маҳсулотлари, «Электростанция» заводи ҳисадорлик жамиятлари акция чиқариб, сотилиши йўлга қўйилди. Натижада ишчилар акциялари ҳисобига муайянгина дивидент келиб турбиди. Ёники, гўшг заводи ҳисадорлик жамиятига айлантирилган, молиявий жиҳатдан мустаҳкамланди. Қорхонада янгиланган оҳақ, асфальт, тикув цехлари қўрилиб, ишга туширилди. Ишчилар уртасида акциялар тарқатилди. Бундан қорхона ҳам, ишчилар ҳам манфаат қўришди.

Утказилган республика «Ташбабо-95» курик — танловда тумандан Олжон Абдуллаев бошлиқ «Намуна» кичик қорхонаси ҳамда Эргашев Юсупов бошлиқ «Исчилик» ҳўсуеий кичик қорхонаси муваффақиятли қатнашиб, 5 миллион суўмликда имтиёзлик қарз олиш ҳўқуқига эришилди. «Намуна» қорхонаси жамоаси сўнг заводи қўрилиши бошлаб юборилди. «Исчилик» жамоаси тадбиркорларга эса мураккаб сантехника иншоотлари билан жиҳозланган гузар қўрилишини нийҳосига етказиш

9 май — Ғалаба куни байрами

ТОЛЕ ЁР БҮЛДИ

Солиҳ Мухамедов уруш оловини еткан ёвуз кучларга қарши курашга отланганида буй-баста келишган, муйлови аллақачон сабза урган, билаги куч-қудратга тўлган йигит эди. У 1942 йилдан 1-Украина фронтда жанг қилиб босқинчиларга қақшатқич зарба берди. Европа мамлакатлари тупроғини фашист газандаларидан озод этишда фаол қатнашди.

Қирк йил қиргин бўлса ҳам умри бор инсон яшайверди. Солиҳ Мухамедов уруш йиллари не-не оловли жангтоҳларда бўлмади. Қулоқлари оситдан визиллаб турган уқдан ҳар куни неча бор ҳушер тортиди. Тусатдан портлаган миналар тупроқни осмону фалакка кутариб, жангчилар устига иргитганини кўрди. Бу даҳшатли воқеалар ҳозир ҳам аҳен-аҳенда унинг тушларига қиради. Шунда у чучиб уйғониб кетади. Туши эканлигини аңглаб Солиҳ ота Парвардигорга шукроналар келтирди.

— Бу даҳшатли кунларни бизлар кўрдик, илоҳим фарзандларимиз кўр-

масин, — дейди фахрия. — Тинчлик ва осейишталликка не етсин. Бунинг қадрига етиш керак. Худога минг қатла шукрки, истиқлолимизни кўрдим, шу кунларга етказганига тасанно!

Зангиота туманидаги Акмал Исромов номи фермерлар уюшмаси ҳудудда яшовчи собиқ жангчига толе ёр бўлди. Бугун у 48 йил бирга бир етиққа бош қуйиб келган рафиқаси — Тоҳира ая билан наби-ралари эъзозиди.

Солиҳ ота ёшлардек гайратли, эрта тондан туриб ер чопайди, ариқларни тозалайди, усимликларга сув тарайди. Ҳовлидаги муъжазгина иссиқхонада турли-туман қуқатларни ва қип-қизариб пишган помидорларни қуриб қулфи-дилингиз очилади.

СУРАТДА: Солиҳ ота Мухамедов турмуш ўртоғи Тоҳира ая билан. Н.МУХАММАДЖОНОВ олган сурат.

Ғалабага санокли кунлар қолган эди. Ёшгина жонини гаровга қуйиб, дўшманлар билан жанг қилган, жасурлик кўрсатган Исмоил Ҳасановни бешфакат ўлим ҳаётдан юлиб кетди. Мард ўғлоннинг дилида уйғонган орзу-умидлар, секин тўла юр, ғалабага ишони унинг юмуз қўзларига абадий қолди.

1942 йилининг ноябри. Бикажон билан турмуш кўрганларига элдинга бир йил тўлаётган кунлари Исмоил ўз бахтидан сармаст эди. Ойлада жажжи қизалоқ — фарзанди дунёга келди. Ота-она учун фарзанддан ҳам ширин нарсаси борми? Эр-хотин иккови гудакнинг юзига тикилиб, бири қўйиб, бири эркаларди. Айниқса, Исмоил қизчасини қулидан қўйиш келмас, унга боқиб, сира тўямасди.

— Сөг бўлсин, умри билан берган бўлсин, Худойим! Шунларнинг бахтига тинчлик бўлсин, дўшманнинг юзини тескари қилин!

Эртасига унга ҳам чақирқиқ қорғози келтиришди. Ҳа, онаизор ушанда ҳўрсиниб-ҳўрсиниб бағридан бола-сини сира бўшаттиси келмай йиғлагани. Дўстлари уни қучоғидан урға ажраттишгани. Амударё орқали уни қулатгани, бу дарёга тикилиб неча неча йиллар уни қутганини қишлоқда ҳамма билди. Ундан эса йиллар, чорак аср ўтса-да, дарак бўлмади. Ягона ўғли, жигарбанди фироғида бу дунёдан қулаари армонли юмилди, онанинг.

— Биз қариндошлар, онам, икки онам Исмоил акамдан қоракат келмагани учун уни тирик деб билардик, умид қилиб ҳар куни кутардик, — дея ҳикоя қилди синглиси Рузика мома, — бедарак кетди,

деган хат келди, ахир бу улди, дегани эмас-ку. У тирик! Бизни лопитирган нарсаси — урушнинг сўнги кунларига ҳам жангтоҳларда қатл этиб тургани эди. Ғалабага оз қолганини ениб-жушиб ездари, бизни дийдор қилдиришди. — Отамни суратини биламан, — дейди жангчининг қизи Пошшажон опа Исмоилова, — урушдан эгзан хатларини такрор-такрор ўқирдим, ҳар хатида мени сўраб, соғинганини хатларга таъкидлар, менинг олдимга чопкиллаб чиқса керак-а, дея сўроқларди. Уруш тугаганига

валигича дунёдан утаётган кел-ражали «Шухрат» ордени билан мукофотлаш тўғрисида 1945 йил 16 апрелда буйруқ чиқарди. ...Қўлимда уйбўрчак шаклида бўлган қорғо. Бу Исмоил Ҳасанов номига у хизмат қилган бўлиб, фарзандларини бағир-қайларига босганида, «менинг отам-чи?» дегандай, ҳовлисида муралаб, меҳрга, эркалашга ташна боқётган қизалоқни эласам қуларимга бехосдан ёш қуйилади.

Эркин ака, Пошшажон опа, Рузика момолар Исмоил Ҳасановни ярим аср излашди, суриштиришди. Уларга ёзувчи ва

лири И. Ҳасановни учинчи даражали «Шухрат» ордени билан мукофотлаш тўғрисида 1945 йил 16 апрелда буйруқ чиқарди. ...Қўлимда уйбўрчак шаклида бўлган қорғо. Бу Исмоил Ҳасанов номига у хизмат қилган бўлиб, фарзандларини бағир-қайларига босганида, «менинг отам-чи?» дегандай, ҳовлисида муралаб, меҳрга, эркалашга ташна боқётган қизалоқни эласам қуларимга бехосдан ёш қуйилади.

йилда тўқсон ешида онахон вафот этди. «Тобутимни болам кўтарса эди...», дея армонда кетди она. 40 йил қуттишди. Шундан сўнг фашизм устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги арафасида оиласига тенгдошларини, уруш фахрийларини тақдир этиб, хотиралаш кечаси утказишди. Буйрақчилар жасур жангчи Исмоил Ҳасановнинг то урушнинг сўнги кунларига ҳам қарамонларча қурашгани бутунги кунда архив ҳужжатларидан аён бўлди. Бедарак кетди, деган хат ҳам уруш тугагач, йигирма кунлардан сўнг келган эди. «Шухрат» ордени уни оиласига топширишди. Езилгани. Таассуфки, бу орден ҳали-ҳануз эгзларига — жангчи қизига топширилган эмас. Шоянги, Шовот туман ҳарбий комиссариатидagi мутасаддилар бунга эътибор берипса...

Қаҳрамонлар номи ҳеч қачон ўчмайди. Оралдан йиллар утиб бўлса-да, Исмоил Ҳасановнинг жасорати аён бўлди. Балки, унинг номига қула-лар, мактаблар қўйилар. Қола-верса, Раҳима опа елғиз ўғлим, деб қуйган бўлса, шукрки, бугунги кунда унинг саккиз невараси, ўн беш чевараси бор. Демак, номи ўчмайди.

Аслида ҳам шундай. Инсоният учун, тинчлик учун, она замин учун ёвузликка қарши курашганларнинг номи асрлар оша яшайверди. Зеро, бугунги фаровон турмуш навқирон ешида жонидан кечган Исмоил Ҳасановга ухшаган минглаб кишилар ҳаёти эвазига қурилангандир...

Гавҳар ДЎСТЖОНОВА.

КАЪБАТУЛЛО ТУҲҒАСИ

1176 йилда содир бўлган ушбу воқеани Абу Бакр Мухаммад ибн Абдулбоқий ҳаётидан олинган, у шундай ҳикоя қилган:

— Мен ҳаж қилиб, Байтуллох атрофини тавоф қилиб юрганимда бир марварид шодасини топиб олдимда, эҳромимга боғлаб қўйдим. Бир мунча вақт ўтгач, бир шахс уни қилириб келиб қолди. Мен ундан марварид белгиларини сўраган эдим, айтиб берди. Марварид шодасини чиқариб беришим билан у хурсанд бўлганидан: «уйимга юр мен топилма учун қилган ваъдамни бажараман», — деди. Мен унга бирор нарсаси мукофот учун қайтарганим йўқ. Олло таоллохнинг мента муруватлари жула старли», — дедим. «Демак, уни буюк ва шарафли тангри туфайли қайтириб бердингми? — Ундай бўлса, мен билан Каъба томонга қара ва менинг дуойимни «омин» деб қувватлаб тур», — деди-да: — Эй оллох таоллох, бизларнинг гуноҳларимизни маҳфират қил ва унинг яхшилигига яхшилик билан жавоб қайтаришимга насиб эт. Ҳар иккаламизнинг қўқсимиздаги ниятимизга етишишга қўмак бер, — деб юзига фотиҳа тортибди, хайрлашиб жўнаб кетди...

Шундан сўнг тақдир мени бир неча шаҳарларни босиб ўтиб, Мағриб шаҳарларидан бирига етаклаб борди. Мен у ерда бир неча жойларда қотиб қилиб кун кечирдим. Юриб-юриб бир бадавлат шахсга иш юритувчи бўлиб елдандим. Биз тезда иноқлашиб кетдик. Мента уйнинг бир чеккасида хона ажратиб берди.

Кунларнинг бирида суҳбат чоғида мента қараб: «Эй Абу Бакр, нега уйлан-майсан?» — деб қолди. Бу менинг юрагимга ўқдек урилиб, найзадек санчилган эди. Бироз сукунатдан сўнг мен унга: «Уз харажатимга яраша даромадим бўлмай, қандай қилиб онла қуриш тўғрисида уйлай» — дедим. Шунда у: «Келин учун маҳр, жой, кийим-кечак ва жами туй харажатлари менинг ҳисобимдан. Фақат мен айтган қизга уйланишга рози бўлсанг бас», — деди-да, қизнинг та-

марваридга қўзим тушди. Мен марваридни курсатиб: «Сизга буним берди?» деган саволимга қиз: «Бу марваридни падари бузрукворим Маккага борганларида мента атаб олган эканлар, — деди. Эртаси кун иш жойимда ҳаслга чўмиб утирган эдим, ҳужайин кириб келиб мен билан саломлашиб сўрашди. «Нима сабабдан ҳаслга ботдинг?» Шунда мен қайлигим буйнидаги таниш марварид шодаси ҳақида уйлаётганимни айтдим. Шунда у:

**Нияти пок
етар муродга**

насидаги тутма айбларини айтиб берди. Ҳар томонни уйлаб мен рози бўлдим. Шундан сўнг бир неча шахслар гувоҳдигида никоҳ ҳам ўқилди. Мента ҳам янги ва чиройли либослар тақдим қилиб, «мана бутун қаллининг хузурига киришинг мумкин. Бугундан бошлаб сен мента ҳам қув, ҳам фарзанд бўлдинг» — деди.

Мени яратилган ва жиҳозланган уйга бошлаб киришди. Мен курсига ўтиришим билан рўмол ёпинган келин кириб букилиб салом берди. Мен урнимдан туриб қарши олдим ва юзигаги рўмолчини олиб қараб қолдим... Не қўз билан қурайки, қаршимда тенги йўқ, гузал ва дундиқина 19-20 ёшлардаги қиз табассум ила қараб турган эди, Шунда мен қўзимни бир очиб юмдилда сўрадим: Бу тушимми ёки унгимми. Шунда қиз, ҳазизим, бу туш эмас мен сизнинг жуфти ҳалоллингизман. Менинг исми-мим Гўлсум, — деб жавоб берди. Мен қўзимга ишонмай унга яна тикилган эдим, буйнидаги таниш

Буни қарангки, у дуо қилганида: «Менинг қизимга шундай пок шахс насиб этсин» деб кунгидан утказган экан. Мен ичимда: «Эй Оллох таоллох: мента бирор қаллиқ насиб эт» — деган эдим.

Шундай қилиб пайғамбаримиз ҳазрат Мухаммад алайҳиссаломнинг Ҳалиси шариғларидан: «Эй, муъминлар, Каъбатуга қаршида сўраган тилангинини Оллох таолло сўзсиз ижобатга олади» деган сўзлари яна бир бор тасдиқланган эди.

**Тўловчи: Шоилё
ШОҲАЙДАР Ўғли.**

ДИЙДОР КЎРИШ ИЛИНЖИДА

шунча йиллар бўлган-ку, нега отам келмайди, дея онамдан қайта-қайта сўрадим. Ушанда онам юм-юм йиғлаб, мени бағри-ларига босардилар.

— Мана бу жонли суратларга бир боқинг, — деди Исмоил ақанинг қариндоши мактаб директори Эркин ака Олломов айнаи уруш кунлари тасвирланган суратли китобни столга қўяр экан, — номи учсин урушнинг! Унинг дастидан жароҳат олманган бирор-бир оила борми-кан? Қайси бир хонадонга кирманг, кимнингдир отаси, бува-си урушда қолган, кимдир ота меҳрига зор, бир умр бу меҳрни қумсаб ўстан. Фарзандим қайларидир юртга етса олмай, йул қилириб юртдан, келиб қолса бир қуриб қолай, — дея қўз тикиб яшаётган оналар, бе-

журналист Мажид Самадов ер-ламага келди.

Маълум бўлишча, И. Ҳасанов 159-ўқчи дивизиянинг 558-ўқчи полкида минометчи бўлиб хизмат қилган. Шарқий Пруссиядаги Линдхайм, Локенен қишлоқлари ва Валлитник бека-ти учун отир жанглар бўлган 1945 йилнинг 16—25 март кун-лари И. Ҳасанов чинакам мард-лик ва жасурлик кўрсатган. Бир аҳоли пункти учун бўлган жанг-да автоматдан ўт очиб, 25 нафар-га яқин итгилерини қириб таш-лади ва душман пулеметини ях-сон қилди.

Узбек йигитининг жасури-лиги туфайли қўшунларимизнинг олға қараб, дадил ҳаракат қилиши учун йўл очилди. Уни-нг бу жасорати муносиб тақдир-ланди. 159-ўқчи дивизия коман-

ган жангтоҳларда езилганини қўз олдингизга келтирсангиз, тиг-раб кетасиз!

— Балки отажонимнинг қу-ларни теккандир бу қорғога, — дея қуларига сўртиб йиғлайди Пошшажон опа.

Фарзанд доғини ҳеч бир она-изорга қўрсатмасин. Қоракат кел-магани боис ҳамма уни ўқид билан қўлади. Турмуш ўртоғи Би-кажон етди йил утирди, ешига келгича қариндошлари қистови билан узгага турмушга чи-қишга мажбур бўлди. Раҳима мома Пошшажонни ўзи катта қилди: «Отанг тирик, келайди!» дерди онаизор. Фарзандлиги қу-риш илинжида у ўзоқ яшади, улган, деган ёмон ниятни сира қулгига келтирмиди, минг аф-суски, уларнинг дарагини эши-тиш унга насиб этмади. 1976

МУКОФОТ МУБОРАК!

Хоразм вилоятида «Ўзбекистон — ватаним маним» курик танло-ви бўлиб ўтди. Унда жанрлар бўйича голиблар аниқланди. Улар дипломлар, фахрий ёриқлар, эс-далик совғалари ва пул мукофот-лари билан тақдирландилар. Би-ринчи урин ва биринчи даража-ли дипломга Қорақалпоғистонда хизмат қўрсатган артист Уктам Аҳмедов ва Янгибозор туман Бо-ғолон қишлоқ клуби мудири Жу-мабой Аҳмедовлар сазовор бу-лишди. Иккинчи урин ва иккин-чи даражали дипломга М. Харра-тов номли Урганч мусиқа билим юрти эстрада-симфоник оркест-ри солисти Феруз Қозоқов ва Хива шаҳар бирлашган болалар

хор жамоаси ҳамда Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артиси Олмаҳон Ҳайитоваларга берил-ди. Учинчи урин ва учинчи дара-жали диплом билан Огаҳий но-м-ли вилоят мусиқали драма ва ко-медия театри жамоаси, К. Ота-ниёзов номли вилоят филармо-ниясини хор жамоаси, Хонқа туман мусиқа мактаби мукофотланди. Рағбатландирувчи мукофотлар Огабек Собиров, Акбаржон Са-фаев, Турабой Шомуротов, Ра-ҳимбой Мусаев, Санамжон Отае-ва, Дармон Эшниевова, Мунав-вара Омонбоеваларга насиб эт-ди.

Гулнора ҚУРБОНОВА.

Бош муҳаррир — Неймат ЁҚУБОВ

Рўзнома таҳрир хайъати: Расулмат ҲУСАНОВ, Мирза-жон ИСЛОМОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИҚРИЕВ, Сиддиқжон МУҲАМЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЙОМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обид-жон ГОҒУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМЙИЛАР:

«ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗУМСАНОАТ» УЮШМАСИ
«Ўзқилиқор» жамияти «Ўзқилиқор» давлат-широқат қўмитаси
«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Мухаррир уринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93. Деҳқончилик бўлими — 36-56-35, 36-54-51. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 36-56-34. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 36-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 36-54-52.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 6. Буюртма Г— 0244, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 19.30 Нусхаси 15151.

«Шарқ» наприг-матбаа копнерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

1 2 3 3 4 6.